

Elke drie maanden verzorgt de VKCR een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kunst, cultuur en recht.

Suggesties, aanvullingen en opmerkingen zijn van harte welkom op het mailadres: nieuws.vkcr@gmail.com

INHOUD

1. Wet- en regelgeving
2. Kunsthandel
3. Criminaliteit
4. Musea
5. Restitutie
6. Uitingvrijheid
7. Overig nieuws

Kalender/ Events

Overzicht virtuele musea

[Virtuele tours](#)

[Google Arts and Culture](#)

Kalender

[Kalender RCE](#)

[3 juli: The Power of Apology](#)

[28 sept: Benelux Merkencongres](#)

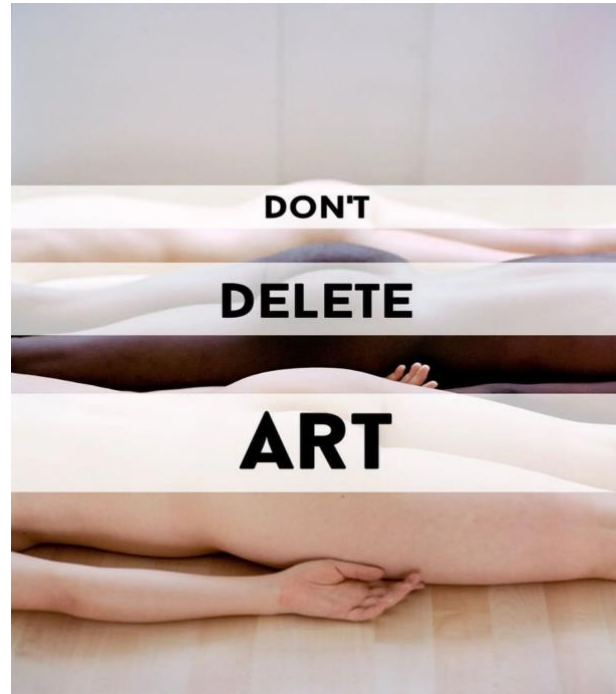

Image from the Don't Delete Art campaign instagram account @dontdelete.art Original photograph by AdeY, altered for the Don't Delete Art campaign.

Mededelingen

Een event organiseren/delen

Als u - lid van de vereniging - een event organiseert op het gebied van kunst, cultuur en recht, dan kunt u de uitnodiging desgewenst naar ons sturen. Wij zullen hem in beginsel in onze kalender zetten.

Graag willen wij u erop attenderen dat advocaten PO-punten kunnen verkrijgen door de voor- en najaarsbijeenkomsten van de VKCR bij te wonen. Met het volledig bijwonen van een bijeenkomst verkrijgt een advocaat 2 PO-punten.

Tevens willen wij u graag attenderen op onze vernieuwde website: VKCR.nl

1. Wet- en regelgeving

6 juni. EU-richtlijn kan btw Italië op geïmporteerde kunstwerken verlagen

Een herziene EU-richtlijn van 5 april 2022 zou de invoerbelasting van Italië kunnen verlagen naar 5,5%. Hierdoor zou Italië een belangrijke concurrent kunnen worden voor andere landen die actief zijn op de internationale kunstmarkt. Op dit moment hanteert het land nog een verlaagd btw-tarief van 10% op kunstimport, terwijl Frankrijk een btw percentage van 5,5 hanteert, België heeft 6% en Duitsland hanteert 7%. Met de herziening van de richtlijn hoopt de Europese Commissie de btw-stelsels van de verschillende lidstaten beter op elkaar af te stemmen. De herziening van de richtlijn biedt lidstaten ook de mogelijkheid om btw-verlagingen te realiseren op de gehele handelsketen. Dit is inclusief de primaire en secundaire verkoop van kunstwerken door kunstenaars en galerieën binnen de EU. Voor 1 januari 2025 moeten de lidstaten de richtlijn in nationale wetgeving hebben omgezet.

Bron: The Art Newspaper

23 mei. Britse regering breidt wetgeving ivoorverbod uit

De Britse regering breidt de Ivory Act uit 2018 uit waarbij er ook een verbod komt op ivoeren tanden en hoorns van nijlpaarden, potvissen, narwallen, orka's en walrussen. De Britse autoriteiten maakten zich zorgen dat door de strengere controle op olifantenivoor, andere dieren meer in gevaar zouden komen. De handel in olifantenivoor kan worden bestraft met een ongelimiteerde boete of een gevangenisstraf van maximaal vijf jaar. De nieuwe wetgeving moet nu worden goedgekeurd door het parlement.

Bron: The Art Newspaper

5 mei. Nieuwe auteursrechtregels in Amerika beschermen AI-kunst

Het Amerikaanse Copyright Office heeft in nieuwe richtlijnen aangegeven dat AI-kunst met menselijk auteurschap wordt beschermd. De laatste jaren kreeg het agentschap steeds meer verzoeken om creatieve objecten die gemaakt zijn door een machine of een mechanisch proces te registreren voor auteursrechtelijke bescherming. Een voorbeeld is de beslissing met betrekking tot het verzoek tot auteursrechtelijke registratie van een stripboek, *Zarya of the Dawn*. Dit stripboek is geschreven door de New Yorks kunstenaar en kunstmatige intelligentie (AI) consultant Kris Kashtanova. Kashtanova heeft afbeeldingen gegenereerd uit het AI-platform Midjourney. Het auteursrecht werd verleend op het boek als geheel. Geen auteursrecht geldt voor de individuele afbeeldingen in het boek. Deze afbeeldingen zijn niet voldoende door de kunstenaar zelf geproduceerd.

Bron: The Art Newspaper

24 apr. Nederland ondertekent het Verdrag van Faro

Staatssecretaris Gunay Usly zal dit jaar nog het Verdrag van Faro ondertekenen. Dit werd bekend gemaakt in de Kamerbrief "Verdrag van Faro: erfgoed is mensenwerk". Voor de invoering van het verdrag is een budget van 6 miljoen euro beschikbaar gemaakt. Door de ratificatie van het verdrag verbindt Nederland zich aan de uitgangspunten van het verdrag en de implementatie ervan. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zal hiervoor het 'uitvoeringsprogramma Faro' opzetten. Na ondertekening van het verdrag zal de staatssecretaris het aan het parlement ter goedkeuring voorleggen. Na instemming van zowel de Tweede als de Eerste Kamer zal het verdrag in werking treden.

Bron: Erfgoedstem

2. Kunsthandel

21 juni. Schorsingsbesluit vereniging voor kunsthandelaren gehandhaafd

De rechtbank in Amsterdam heeft geoordeeld dat het besluit van de Koninklijke Vereniging van Handelaren in Oude Kunst in Nederland om een kunsthandelaar voorwaardelijk te schorsen van de vereniging gehandhaafd blijft. Het besluit van de schorsingscommissie is volgens de rechter geldig genomen. De kunsthandelaar was een rechtszaak gestart omdat hij het niet eens was met het besluit van deze commissie.

30 mei. Spanning tussen nieuwe wetgeving anti-witwassen en vertrouwelijkheid van klant

De Londense kunsthandelaar Patrick Matthiesen kocht vorig jaar bij het Parijse veilinghuis Artcurial een schilderij dat wordt toegeschreven aan Laurent de la Hyre. Hij kocht het schilderij de titel *Narcissus* (circa 1640) voor 918.400 euro. De informatie over de herkomst van het schilderij was beperkt: "Anonieme verkoop; Londen, Christie's, 19 juli 1929, nr. 111." Hij zocht bij het veilinghuis voor meer informatie, maar het veilinghuis gaf nul op het rekest wegens de vertrouwelijkheid van de klant. Het veilinghuis verklaart: "Artcurial is zeer alert op de wet- en regelgeving (AML, Tracfin) en we controleren de informatie over onze verkopers zeer zorgvuldig. Als er iets niet duidelijk genoeg is over de identiteit van de verkoper of de herkomst, weigeren we de kunstwerken aan ons toe te vertrouwen. Zodra we alle vereiste garanties van onze verkoper hebben gekregen, is het minste wat we kunnen doen hun identiteit beschermen en deze niet bekendmaken aan andere klanten. Betrouwbare vertrouwelijkheid is de sleutel tot ons bedrijf en een van onze belangrijkste waarden." Artcurial heeft de verkoop aan Matthiesen geannuleerd. Volgens het veilinghuis was de betalingstermijn verstreken.

Bron: [Artnet News](#)

24 mei. Rechtszaak over schilderij maakt ondoorzichtige structuren kunstmarkt transparanter

Een anonieme kunstverzamelaar heeft een rechtszaak aangespannen tegen de kunstverzamelaar Andre Sakhai. Sakhai handelt onder ook de namen Aiden Fine Arts en The Art Collection (samen AFTAC genoemd). De anonieme kunstverzamelaar beweert dat hij de opbrengst bij de verkoop van een kunstwerk niet heeft gekregen. De kunstverzamelaar kocht gezamenlijk met AFTAC een kunstwerk van Anna Weyant in gemeenschappelijk bezit. Elke partij betaalde 200.000 US dollar. De opbrengst bij de verkoop van het kunstwerk ging volgens de anonieme verzamelaar slechts naar AFTAC. De rechtszaak roept belangrijke vragen op, zoals: hoe transparant verloopt de informatiestroom tussen de partijen en wie domineert en controleert de geldstroom in dergelijke constructies?

Bron: [The Art Newspaper](#)

9 mei. Mexico roept Nederlands veilinghuis op tot stoppen verkoop kunstvoorwerpen

Veilinghuis De Zwaan is door de Mexicaanse autoriteiten opgeroepen om de veiling van 30 Precolumbiaanse objecten te stoppen. Volgens het Ministerie van Cultuur en het Nationaal Instituut voor Antropologie en Geschiedenis (INAH) zijn deze artefacten beschermd door de Mexicaanse federale wetgeving. De objecten waren in bezit van een overleden Duits echtpaar. De objecten vinden hun oorsprong in de Maya, Olmec, Chupícuaro en Remojadas culturen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

5 mei. Veilinggaranties van derden in opkomst

Er is een trend groeiende onder garantieverstrekkingen in de kunstmarkt om hun risico te beperken door delen van hun garanties weer te verkopen aan anonieme partners. De garanties worden

gegeven in ruil voor een overeengekomen financiële vergoeding van het veilinghuis. Hierbij delen ze het risico en ook de winst. Dit is in strijd met de regels van veilinghuizen en de afspraken die gemaakt zijn in overeenkomsten. Met een garantie kan een twijfelende verkoper over de streep worden getrokken. Als het kunstwerk niet verkoopt voor de 'verzekerde' prijs, dan koopt de garantsteller het kunstwerk voor deze prijs. Hij ontvangt een deel van de winst als het kunstwerk boven de gegarandeerde prijs verkoopt. Door delen van de garanties te verkopen wordt het risico afgewenteld op anderen. Dat vormt weer een secundaire markt.

Bron: [The Art Newspaper](#)

3. Criminaliteit

6 juni. Veilinghuis geeft gestolen altaarpaneel terug aan galerie

Duke's Auctions in Engeland heeft een gestolen altaarpaneel teruggegeven aan de York Art Gallery nadat een veilingonderzoeker had achterhaald dat het paneel was gestolen. Het gouden 15e-eeuws altaarpaneel werd in 1979 uit de galerie gestolen. Het veilinghuis besloot vlak voor de veiling om [The Art Loss Register](#) te raadplegen om het paneel verder te onderzoeken. Het register dat een database omvat van gestolen kunst toonde dat het paneel was gestolen. Volgens het veilinghuis wist de verkoper van het paneel niet van de herkomst.

Bron: [Artnet News](#)

6 juni. Illegale opgraving bestraft

Het Openbaar Ministerie heeft een metaaldetectoramateur bestraft voor een illegale opgraving. De amateur was in de omgeving van Heumen bezig om overblijfselen te zoeken uit de Tweede Wereldoorlog waarbij hij stuitte op een bijzonder graf uit de IJzertijd. Tijdens zijn zoektocht vond hij onderdelen van een strijdswagen uit de IJzertijd. De vondsten kwamen in bezit van de overheid. De amateur is bestraft omdat het doen van archeologische opgravingen zonder certificaat een misdrijf is. Deze persoon heeft een strafbeschikkingsboete opgelegd gekregen van 250 euro.

Bron: [Erfgoedinspectie](#)

12 mei. Kunstadviseur aangeklaagd wegens 'Ponzi Scheme'

Lisa Schiff, kunstadviseur Lisa Schiff aangeklaagd door twee cliënten, Candace Barasch en Richard Grossman, wegens het runnen van 'Ponzi Scheme'. Schiff wordt verdacht van contractbreuk, conversie, fraude, schending van fiduciaire plicht en samenzwering. Barasch and Grossman beweren dat Schiff hen elk 900.000 US dollar schuldig is. Schiff, die het in New York gevestigde Schiff Fine Art Advisory runt, fraudeerde met de verkoop van een schilderij van kunstenaar Adrian Ghenie. De aanklagers kochten een kunstwerk van Ghenie in 2021 dat vervolgens werd opgeslagen. In 2022 werd het kunstwerk met winst verkocht. Barasch en Grossman beweren nu dat Schiff een deel van de winst niet aan hen is overgemaakt.

Bron: [Artnet News](#)

25 apr. Gestolen Hindoeïstische relikwieën in bezit van kunsthandelaar

In Chennai, India zijn in het huis van een kunstverzamelaar 55 Hindoeïstische relikwieën gevonden. Deze relikwieën zijn gestolen uit tempels in India. De relikwieën zijn teruggevonden door de Idol Wing, een speciale politie eenheid die geroofde kunstvoorwerpen terug moet vinden. De relikwieën zijn heilige voorwerpen die 300 jaar oud zijn. De kunsthandelaar is aangehouden.

Bron: [Artnet News](#)

14 apr. Spaanse politie legt beslag op vervalsingen meesterwerken

De politie van de afdeling Patrimonio Histórico nam in Valencia vijf schilderijen van Goya en Velázquez in beslag. De kunstwerken hebben een gezamenlijke waarde van 84 miljoen dollar. De betrokkenen bij deze vervalste kunstwerken zijn bekend, maar nog niet gearresteerd. Zij zouden geprobeerd hebben om de kunstwerken te verkopen en zouden daarbij de herkomstdocumenten hebben vervalst.

Bron: [Artnet News](#)

12 april. Veilingmeester helpt bij maken van valse kunstwerken

Michael Barzman, voormalig veilingmeester, heeft toegegeven dat hij heeft geholpen bij het maken van valse Basquiats. De FBI deed in juni 2022 een inval in het Orlando Museum of Art. Bij de inval werden 25 vervalste kunstwerken van Basquiat meegenomen. Uit documenten uit 2012 blijkt nu dat Barzman deze met een handlanger heeft gemaakt en verkocht. In het museum waren de Basquiats te zien in de tentoonstelling Heroes & Monsters: Jean-Michel Basquiat, The Thaddeus Mumford, Jr. Venice Collection.

Bron: [The Art Newspaper](#)

11 apr. FBI maakt app voor identificeren gestolen kunst

De FBI heeft een app-versie uitgebracht van zijn [US National Stolen Art File \(NSAF\)](#). Dit is een database van gestolen kunstwerken en cultureel belangrijke objecten. Oorspronkelijk was de app alleen bedoeld voor wetshandhavers en medewerkers uit de kunstindustrie. Maar nu is de app toch voor iedereen beschikbaar gekomen. In de database is met een paar handelingen de legale status van cultureel eigendom te verifiëren. De app is niet de eerste met deze functie. Interpol lanceerde in 2021 de [ID-Art app](#). Deze app bevat ook een database van gestolen kunst. Ook rapporteert en registreert deze app riskante culturele erfgoedlocaties en objecten.

Bron: [The Art Newspaper](#)

7 apr. Kunstmarkt doelwit voor georganiseerde misdaad

De Financial Action Task Force (FATF) heeft een [rapport](#) gepubliceerd waarin de kunstmarkt wordt aangewezen als doelwit voor georganiseerde misdaad. De FATF is een intergouvernementele agentschap en adviseert over beleid en regelgeving tegen het witwassen van geld en terrorismebestrijding. Vooral de handel in kunstwerken en antiques met een hoge financiële waarde trekken criminele organisaties aan.

Bron: [The Art Newspaper](#)

4. Musea

22 juni. Museum beschuldigd van gebruik van werk van vertaler zonder toestemming

Het British Museum wordt door vertaler Yilin Wang beschuldigd van het gebruik van werk van Wang zonder toestemming. Het museum zou Wang's vertalingen van gedichten van de Chinese dichter Qiu Jin hebben gebruikt in haar tentoonstelling China's Hidden Century. Daarbij heeft het museum niet Wang's naam genoemd en is Wang ook niet hiervoor betaald door het museum. Het museum heeft de vertalingen inmiddels verwijderd.

Bron: [The Art Newspaper](#)

1 juni. Italiaans museum wint rechtszaak over afbeelding Michelangelo's 'David'

De Gallerie dell'Accademia in Florence heeft de rechtszaak gewonnen tegen de uitgeverij Edizioni Conde Nast, die zonder toestemming een afbeelding van Michelangelo's David heeft gebruikt. Het museum bezit de beeldrechten van het beroemde beeld. Volgens artikel 9 van de Italiaanse Grondwet worden symbolen van de culturele identiteit en het historisch geheugen van het land beschermd. Openbare instellingen mogen een vergoeding vragen voor reproducties van belangrijke kunstwerken, ongeacht hun auteursrechtelijke status. Het gezicht van 'David' werd op het hoofd van een model geplaatst voor een foto op de cover van een tijdschrift. De uitgever moet het museum 20.000 euro betalen voor de licentiekosten en 30.000 euro voor de manier waarop Davids beeltenis werd vervormd voor het tijdschrift.

Bron: [Artnet News](#)

10 mei. Museum vormt speciaal team voor herkomstonderzoek

Het Metropolitan Museum zal een speciaal team vormen om herkomstonderzoek te doen bij kunstwerken en artefacten in zijn collectie. Het museum reageert daarmee op de beschuldigingen dat zijn collectie geroofde voorwerpen bevat. In de afgelopen jaren blijkt uit onderzoek dat meer dan 1000 objecten uit de collectie van het museum te verbinden zijn aan smokkelaars. Onder andere de Cambodjaanse, Turkse, Egyptische en Italiaanse autoriteiten hebben bij het museum verzoeken ingediend om objecten te retourneren.

Bron: [The Art Newspaper](#)

10 mei. Gestolen graftekeningen opgeslagen in depot museum

In het depot van het Met Museum zijn gestolen graftekeningen uit de oudheid ontdekt. De 7e-eeuwse stenen beeldhouwwerken met een gezamenlijke waarde van ongeveer 3,5 miljoen dollar waren onderdeel van de collectie van prominente verzamelaar en filantroop Shelby White. Er loopt een jarenlang strafrechtelijk onderzoek naar haar collectie waarvan er 89 antiquiteiten door het Openbaar Ministerie in beslag zijn genomen. De beeldhouwwerken behoren toe aan China en zijn inmiddels geretourneerd.

Bron: [Artnet News](#)

8 mei. Groep van kunstinstellingen rechtszaak tegen gemeente Den Haag

Een groep van zeven kunstinstellingen in Den Haag, waaronder Amare, het Kunstmuseum, het Haags Historisch Museum en het Nederlands Dans Theater hadden een rechtszaak gestart tegen de gemeente Den Haag wegens het besluit van de gemeenteraad om de zeven instellingen niet de gevraagde subsidie toe te wijzen. In plaats daarvan werden de kunstinstellingen verzocht een aangepast plan, begroting en prestatieoverzicht in te dienen gebaseerd op een verlaging van de subsidie met anderhalve procent. In een aanvullende motivering had het Haagse College van B&W aangegeven dat het zich met de inzichten van de gemeenteraad verenigde. Zes van de zeven kunstinstellingen hebben gehoor gegeven aan het verzoek van het college. Volgens de kunstinstellingen leverde de veranderende omstandigheden in de gemeente ten aanzien van het kunst en cultuurbeleid geen nieuwe aspecten zijn betrokken en gingen in beroep. In beroep hebben de kunstinstellingen onvoldoende onderbouwd dat hun belangen onaanvaardbaar zijn geschaad door de subsidieverlaging. De rechtbank overweegt dat het college bij de toepassing van artikel 4:50 lid 1 onder b Awb beleidsruimte heeft. De rechtbank in Den Haag heeft zich daarom alleen gebogen over de vraag of College van B&W in redelijkheid zijn afweging tot verlaging van de subsidie heeft kunnen maken. De rechtbank oordeelt 'dat het college met de aanvullende motivering wel in

redelijkheid tot het besluit heeft kunnen komen dat sprake is van veranderde omstandigheden en gewijzigde inzichten die zich in overwegende mate tegen ongewijzigde voortzetting van de subsidie verzetten en dat het college voldoende gemotiveerd de belangen van eiseressen heeft meegewogen.'

5. Restitutie

20 juni. Oostenrijk ontwikkelt wetsvoorstel over teruggave van museumvoorwerpen verworven in koloniale context

De Oostenrijkse regering wil voor maart 2024 nieuwe wetgeving ontwikkelen die de teruggave vastlegt van museumvoorwerpen die in koloniale context zijn verworven. Een adviescommissie, die door de regering was ingeroepen, adviseert "een permanente, "intellectueel en cultureel diverse" beoordelingscommissie die de regering aanbevelingen moet doen over de teruggave van objecten die in het koloniale tijdperk zijn verworven." In het advies van de commissie staat dat de regering dan beslist ten aanzien van de teruggave op basis van de bevindingen van deze commissie. De teruggave wordt dan behandeld op een "staat-tot-staat basis". Ook roept de commissie op tot voortdurende steun voor herkomstonderzoek en permanente fondsen.

Bron: [The Art Newspaper](#) en [bmkoes.gv.at](#)

13 juni. Duitse bank moet schilderij teruggeven aan erven

De Bayerische Bundesbank moet van de Duitse restitutiecommissie het schilderij van Wassily Kandinsky, getiteld *Das bunte Leben* (1907) teruggeven aan de erven Lewenstein. De bank kocht het schilderij in 1972 waarna het in bruikleen werd gegeven aan museum Lenbachhaus in München. De familie Lewenstein verloor het schilderij in de Tweede Wereldoorlog. In 2022 kreeg de familie het schilderij Bild mit Häusern van Kandinsky terug van het Stedelijk Museum.

Bron: [Het Parool](#)

9 juni. Krimshatten terug naar Oekraïne

De Hoge Raad heeft geoordeeld dat de kunstobjecten uit de Krim terug moeten worden gegeven aan de staat Oekraïne. De objecten waren in 2014 tentoongesteld in het Allard Pierson Museum toen de Krim door Rusland werd geannexeerd. De Hoge Raad bevestigt met deze uitspraak het oordeel van het gerechtshof uit 2021. In 2016 oordeelde de rechtbank in Amsterdam ook dat de kunstobjecten aan Oekraïne moesten worden afgegeven.

Bron: [NOS](#)

7 juni. Duitse gemeente restitueert en koopt schilderij van erven

De autoriteiten van de Duitse stad Hagen hebben een schilderij van Auguste Renoir teruggegeven aan de erfgenamen van Jakob Goldschmidt. Het schilderij, *Gezicht op de zee vanuit Haut Cagnes* (1910), werd door de nazi's in beslag genomen tijdens de Tweede Wereldoorlog. De Duitse autoriteiten hebben het schilderij van de erven ook weer gekocht en zal worden tentoongesteld met informatie over de voormalige eigenaar. De restitutie en de koop zijn het resultaat van een 15 jaar lang durend overleg tussen de autoriteiten en de erven.

Bron: [The Art Newspaper](#)

2 juni. Grootschalig bezit objecten uit Kameroen in Duitse musea

Een nieuwe studie, genaamd Atlas der Abwesenheit (Atlas van Afwezigheid) laat zien dat Duitse musea 40.000 objecten uit voormalige kolonie Kameroen bezitten. De objecten zijn onder andere textiel, muziekinstrumenten, rituele maskers en koninklijke schatten. Verschillende onderzoekers uit Duitsland en Kameroen zijn twee jaar bezig geweest met dit onderzoek. De meeste Kameroense objecten in worden in de Duitse musea niet tentoongesteld, maar liggen in depots opgeslagen. De regering van Kameroen heeft een restitutiecommissie samengesteld die toewerkt naar restitutie van de objecten.

Bron: [The Art Newspaper](#)

27 apr. Nigeria draagt eigendom Benin-bronzen over aan koninklijk leider

De Nigeriaanse regering heeft de eigendom van de Benin-bronzen overgedragen aan zijn koninklijke leider, Oba Ewuare II. De beelden behoren nu toe aan de koninklijk leider en niet aan de staat. De bedoeling hiervan is om een "betere omgeving" te creëren voor toekomstige restauratie. Oba Ewuare II wordt verantwoordelijk gesteld voor het beheer van de plaats waar de Benin-bronzen worden teruggebracht.

Bron: [Artnet News](#)

26 apr. Franrijk introduceert nieuwe richtlijnen restitutie

De Franse regering heeft nieuwe richtlijnen geïntroduceerd voor voor het teruggeven van voorwerpen die zijn geroofd uit voormalige koloniën en tijdens de Tweede Wereldoorlog. De richtlijnen zijn vastgelegd in een rapport dat is geschreven door voormalig Louvre-directeur Jean-Luc Martinez. De Franse parlement heeft een wetsvoorstel aangenomen over de door de nazi's geroofde kunst. Dit voorstel wordt door de Senaat besproken. Twee andere wetsvoorstellen gaan over de voorwerpen uit de voormalige koloniën van de westerse rijken en over restitutie van menselijke overblijfselen. Martinez adviseert in zijn rapport om de restitutieverzoeken van acht Afrikaanse landen te bestuderen om zo een criterium voor het restitueren vast te stellen. Volgens hem dient een bilaterale wetenschappelijke commissie de restitutieverzoeken te bestuderen die publiekelijk advies zal uitbrengen voordat de Franse rechter een definitieve beslissing neemt. Hij heeft twee hoofdcriteria ontwikkelt die de basis vormen voor de restitutie. Dit zijn 'onrechtmatigheid' en 'onwettigheid'. Hij wil hiermee een pragmatische benadering volgen in plaats van een ideologische of morele benadering. Martinez adviseert ook om de restitutie aan het land van oorsprong te vergemakkelijken als aan alle criteria is voldaan. Op dit moment wordt voor elke restitutie een nieuwe wet aangenomen. Dit proces kan jaren duren.

Bron: [The Art Newspaper](#)

12 apr. Brits museum retourneert tijdelijk beeldhouwwerk

Het British Museum heeft een Oceanisch beeldhouwwerk voor drie jaar teruggegeven aan Te Fare Iamanaha/Musée de Tahiti et des Iles, Tahiti, Polynesië. Het beeldhouwwerk staat bekend als A'a en is een voorstelling van een vergoddelijkte voorouder van het volk van Rurutu. De precieze omstandigheden van de verwijdering van het beeldhouwwerk van Rututu is moeilijk vast te stellen. De London Missionary Society nam A'a mee van Ra'iatea naar Engeland. In 1911 droeg deze society het bezit over aan het British Museum.

Bron: [The Art Newspaper](#)

6. Utingsvrijheid

14 juni. Protest kunstenaars tegen sociale mediaceensuur

De activistische groep Don't Delete Art hebben op 15 juni haar manifest overhandigt aan het hoofdkantoor van Meta in New York. In haar manifest roept de groep op om de online artistieke vrijheid te verdedigen en roept online platforms zoals Instagram op om hun content-moderatiebeleid te herzien om de kunst beter te dienen. Volgens Julie Trebault, directeur van PEN America's Artists at Risk Connection (ARC), "wordt helaas kunst willekeurig onderdrukt of verwijderd - vaak door ondoorzichtige en inconsistente content moderatie en beroepsprocedures. Sociale mediabedrijven moeten het beter doen. Digitale ruimtes zijn een van de laatste voorhoedes voor kunstenaars om veilig hun werk te posten en een groot publiek te bereiken, vooral nu onderdrukking en censuur wereldwijd toenemen." Het beleid van de online platforms omtrent naaktheid, seksuele activiteit en andere inhoud wordt verwerpelijk geacht. Het heeft geleid tot het verwijderen van afbeeldingen van kunstwerken en het verwijderen van accounts van kunstenaars.

Bron: The Art Newspaper

9 juni. Oliemaatschappij verwijderd voortijdig openbaar kunstwerk

Oliemaatschappij Chevron heeft volgens de betrokken kunstenaars voortijdig een tijdelijke kunstinstallatie van het bedrijfsterrein verwijderd. Op 22 april, Earth Day, werd het kunstwerk met de titel Fencelines-A Collective Monument geïnstalleerd langs het hek van het bedrijf. Het kunstwerk bestaat uit kleurrijke latten aangebracht langs het hek dat volgens de kunstenaars grotendeels eigendom is van de stad. Toeschouwers konden hun hoop voor de stad op het kunstwerk schrijven. Rond 16 mei is het kunstwerk weggehaald, terwijl het de bedoeling was dat het tot 3 juni zou blijven staan. Volgens Chevron is "de installatie op bedrijfsterrein verwijderd, in overeenstemming met ons beleid voor beveiliging, veiligheid en faciliteiten en ondersteunt Chevron de vrijheid van meningsuiting". De kunstenaar hebben toestemming gevraagd aan zowel Chevron als de gemeente. Volgens hen reageerde Chevron niet op hun verzoek, maar kregen zij wel toestemming voor het plaatsen van het kunstwerk van de gemeente.

Bron: The Art Newspaper

9 mei. Betere bescherming van kunstenaars tegen censuur en geweld

Uit een nieuw rapport van Unesco blijkt dat kunstenaars vaak niet weten tot welke organisaties zij zich kunnen wenden wanneer hun rechten worden bedreigd. Uit dit onderzoek blijkt dat de kunstenaars minder worden beschermd in hun vrijheid van meningsuiting dan journalisten. Kunstenaars hebben onder andere te maken met pesterijen en geweld, gerechtelijke vervolging op grond van beschuldigingen zoals smaad en godslastering of op grond van vage wetten die zinspelen op terrorisme, haatzaaien of openbare zeden. Volgens het rapport zorgen de bedreigingen voor zelfcensuur, beperking van het democratisch debat en de toegang tot artistiek werk.

Bronnen: The Art Newspaper en Unesco

14 apr. Omstreden schilderij mag blijven hangen in museum

De rechtbank in Parijs heeft beslist dat een omstreden schilderij van Miriam Cahn, in het Palais de Tokyo mag blijven hangen. Aanhangers van de extreem-rechtse politieke stroming hadden geëist dat het schilderij zou worden verwijderd. Het schilderij van Cahn is te zien in haar overzichtstentoonstelling "Ma Pensée Serielle" en gaat over seksuele oorlogsmisdaden in Buca, Oekraïne. De rechter oordeelde dat het schilderij met de titel '*fuck abstraction!*', niet verwijderd hoeft

te worden. Het is de "enige bedoeling van de kunstenaar om met het werk een misdaad aan te klagen". Volgens de rechter is het schilderij ook niet in strijd met de veiligheid van kinderen of de menselijke waardigheid. Het museum heeft extra maatregelen genomen om de "buitengewoon rauwe kwaliteit" van het werk in de juiste context te plaatsen. Zo zijn minderjarigen zonder begeleiding niet toegestaan in de zijgalerie met het betwiste werk en wordt er afgeraden het werk aan kinderen te tonen.

Bron: [Artnet News](#)

10 april. Sociale mediabedrijf beschuldigd van genderdiscriminatie

Meta, het bedrijf achter Instagram en Facebook is door Meta's Oversight Board beschuldigd van discriminatie wegens het invoeren en handhaven van haar beruchte "vrouwelijke tepel"-richtlijn. Deze richtlijn, die bepaalt dat vrouwelijke tepels mogen worden gecensureerd en mannelijke tepels niet, zorgt voor genderdiscriminatie. Meta's Oversight Board beoordeeld elk kwartaal beelden die zijn gecensureerd waarna ze van het bestuur van Meta kunnen eisen dat deze beelden weer geplaatst worden. Onder andere wegens internetregelgeving zoals [FOSTA-SESTA](#) in de VS en de [Online Safety Bill](#) in het Verenigd Koninkrijk, wordt het lastiger om naakten of naakte lichaamsdelen online te plaatsen. Hierdoor ontstaan ook zorgen over de beperkingen van de vrije meningsuiting.

Bron: [The Art Newspaper](#)

7. Overig nieuws

13 juni. Rechter verwerpt rechtszaak inbreuk auteursrecht Cattelan

De rechtbank in Florida heeft de rechtszaak tegen Maurizio Cattelan's wegens inbreuk van auteursrecht verworpen. Kunstenaar Joe Morford was de rechtszaak tegen Maurizio gestart omdat diens kunstwerk *Comedian* (2019) inbreuk zou maken op het auteursrecht van Morford ten aanzien van zijn kunstwerk *Banana and Orange* (2001). Volgens het oordeel van de rechter zijn er onvoldoende overeenkomsten tussen de twee kunstwerken om te kunnen spreken van een inbreuk op het auteursrecht.

Bron: [The Art Newspaper](#)

2 juni. Fotograaf eist verwijdering Prince afbeelding van Instagram

Fotograaf Lynn Goldsmith, die recent haar rechtszaak tegen de Warhol Foundation won voor het gebruik van haar foto van Prince als basis van een kunstwerk van Warhol zonder haar toestemming, heeft nu van andere kunstenaar geeist haar foto van Prince op zijn Instagram te verwijderen. De Texaanse kunstenaar, Ryan Sandison Montgomery, postte op zijn Instagram een mixed-media schilderij gebaseerd op de foto van Prince gemaakt door Goldsmith. De titel van het kunstwerk is: *The Supreme Court as Andy Warhol as Lynn Goldsmith as Prince Not Laughing*. Montgomery's schilderijen bestaan uit met de hand beschilderde afbeeldingen die hij online vindt. Op deze manier wil hij de digitale massamedia tegengaan. In een direct bericht aan de kunstenaar eist Goldsmith verwijdering van het kunstwerk.

Bron: [Artnet News](#)

1 juni. Amerikaanse kunstbegunstigers betalen voor immuniteit

De Sackler familie, een bekende Amerikaanse familie van kunstbegunstigers, moet 6 miljard US dollar betalen om de opioïden crisis te bestrijden. In ruil krijgt de familie hiervoor immuniteit tegen

civiele rechtszaken. Het Amerikaanse Second Circuit Court of Appeals in New York keurde een faillissementsregeling van Purdue Pharma, een bedrijf van de Sacklers. Dit bedrijf werd achtervolgd door civiele rechtszaken die voortvloeien uit de verkoop van de zeer verslavende pijnstiller OxyContin. Door de rechtszaken was de familie genoodzaakt het faillissement van het bedrijf aan te vragen. De Sackler familie kreeg van kunstenaars veel kritiek te verduren vanwege haar bedrijfsactiviteiten en het tegelijkertijd sponsoren van Metropolitan Museum of Art en het Solomon R. Guggenheim Museum in New York. De rechter oordeelde ook dat instellingen hun overeenkomsten met de familie mogen opzeggen op voorwaarde dat ze de familie niet in diskrediet brengen bij het aankondigen van de opzegging. In de schikking staat ook dat Purdue wordt geherstructureerd als Kinoa Pharma. Dit nieuwe bedrijf zal onder toezicht staan van een openbaar bestuur en zal zowel OxyContin blijven produceren als ook medicijnen voor verslavingsbehandeling. De winst hiervan gaat naar de bestrijding van de opioïden crisis.

Bron: [Artnet News](#)

19 mei. Duitse kunstenaar wint rechtszaak tegen vervalsers

Michael Moebius, een Duitse kunstenaar, heeft de rechtszaak gewonnen tegen honderden buitenlandse vervalsers. Moebius staat bekend om het schilderen van pop-cultuur iconen die kauwgom blazen. Volgens hem werden zijn kunstwerken vervalst door zeker 399 Chinese bedrijven die hij ook allemaal heeft aangeklaagd. Zijn auteursrecht werd door deze bedrijven geschonden door het produceren en verkopen van namaakversies van zijn kunstwerken.

Bron: [Artnet News](#)

18 mei. Amerikaans Hoogerechtshof doet uitspraak in Andy Warhol zaak

Het Hoogerechtshof in Amerika heeft geoordeeld dat de fotograaf Lynn Goldsmith 'recht had op auteursrechtelijke bescherming, zelfs tegen beroemde artiesten'. Goldsmith was een rechtszaak gestart tegen de Andy Warhol Foundation vanwege het gebruik van haar originele foto van muzikant Prince waarvoor Andy Warhol destijds geen toestemming had gekregen. In de kunstwerk van Warhol, getiteld *Orange Prince*, werd Goldsmith niet betaald of gecrediteerd.

Opinie: [mr-online.nl](#)

Bron: [Artnet News](#)

16 mei. Kunstcollectief moet schrijver kans geven op commentaar film

Het gerechtshof in Amsterdam heeft geoordeeld dat de schrijver Houellebecq commentaar mag geven op de film waarin hij speelt. De film is gemaakt door het kunstcollectief KIRAC. De rechtszaak tussen de schrijver en de filmmaker van KIRAC ging over de overeenkomst tussen deze partijen waarbij de schrijver toestemming heeft gegeven aan de KIRAC om beeldmateriaal te verzamelen voor een pornofilm. Vorig jaar is het beeldmateriaal verzameld en zal door KIRAC op het internet worden geplaatst. Houellebecq eiste in een kort geding dat de trailer van de film van het internet zou worden verwijderd. Hij eiste ook de mogelijkheid om commentaar te leveren op de film. Deze eisen werden in het kort geding afgewezen. In hoger beroep stelde de schrijver dat er sprake is van dwaling. Volgens hem is de overeenkomst is tot standgekomen door misbruik van omstandigheden. Volgens het Gerechtshof is er onvoldoende grond om aan te nemen dat er op dit moment sprake is van misbruik van omstandigheden. De overeenkomst wordt niet vernietigd en er komt geen algeheel verbod op de film. De film is nog niet voltooid en een verbod zou op dit moment in strijd zijn met de vrijheid van meningsuiting. In de bodemprocedure kunnen bepaalde bepalingen in de overeenkomst mogelijk worden vernietigd wegens het onredelijk bezwarende karakter ervan. De schrijver moet wel de mogelijkheid krijgen om commentaar te leveren op de film omdat deze ernstige schade kan

toebrengen aan zijn reputatie.

Bron: ie-forum.nl

4 mei. Medewerker OpenSea schuldig aan handel met voorkennis bij NFT's

Nathaniel Chastain, een voormalige medewerker van NFT verkoopplatform OpenSea is schuldig bevonden van handel met voorkennis. Hij kan gestraft worden met een gevangenisstraf van 20 jaar. Chastain werd verdacht van het schenden van de vertrouwelijkheidsprocedures omdat hij zijn NFT verzameling met een opgeblazen winst heeft weten te verkopen. Chastain was binnen OpenSea verantwoordelijk voor het selecteren van gemarkeerde tokens waardoor de NFT's meestal in prijs stegen. Hij zou tegen bedrijfsbeleid in gemarkeerde tokens in bulk hebben verkocht nadat hun identiteit bekend was gemaakt tegen een waarde die vijf keer hoger lag dan de oorspronkelijke waarde. Deze uitspraak in deze rechtszaak zal belangrijk zijn voor de de ethische regels rondom cryptocurrency. Het begrip van "handel met voorkennis" zou door de uitspraak kunnen veranderen. Chastain wordt beschuldigd van fraude en niet van effectenfraude. Hiermee wordt de vraag omzeilt of een NFT moet worden beschouwd als een effect. Chastain verweert zich met het gegeven dat de verkopen plaatsvonden op een openbare blockchain en dat er daarom geen sprake is van fraude.

Bronnen: [Artnet News](#) en [The Art Newspaper](#)

4 mei. Kunstenaar wint rechtszaak tegen vervalser

Brian Donnelly, alias KAWS, heeft de rechtszaak gewonnen tegen Dylan Joy An Leong Yi Zhi en twee gelieerde bedrijven in Singapore, Penthouse Theory en Penthouse Collective. De rechter heeft de veroordeelden bevolen te stoppen met de productie van namaakproducten speelgoed skateboards en kunstwerken van KAWS. De kunstenaar heeft ook 900.000 US dollar schadevergoeding gekregen. Volgens de rechter houdt de schadevergoeding rekening te houden met "het effect dat de namaak heeft op de markt voor KAWS producten, inclusief de verwatering van het onderscheidend vermogen van de producten en verstoring van de markt."

Bron: [Artnet News](#)

27 apr. Kunstverzamelaar klaagt advocaat aan wegens stelen kunstwerk

De New Yorkse kunstverzamelaar Stuart Pivar klaagt zijn advocaat Mitchell Cantor aan omdat hij een kunstwerk van Warhol zou hebben gestolen. Hij beschuldigt Cantor ook van van professionele nalatigheid en wanprestatie en eist 10 miljoen US dollar. Het kunstwerk, een portret van Pivar zelf, zou door Pivar in 1977 aan Cantor zijn verkocht voor 100.000 US dollar omdat hij destijds snel geld nodig had. Volgens Pivar was het doek getaxeerd op 5 miljoen US dollar. In de koopovereenkomst staat dat Pivar het werk terug kan kopen voor 150.000 dollar, maar Cantor heeft die optie niet geëerbiedigd. Cantor heeft gezegd dat het kunstwerk "allang weg is".

Bron: [The Art Newspaper](#)

25 apr. Amerikaans universiteitsmuseum aangeklaagd voor geplande verkoop kunstwerken.

Er is een rechtszaak gestart tegen de Valparaiso University's Brauer Museum of Art wegens de geplande verkoop van kunstwerken van Georgia O'Keeffe, Childe Hassam en Frederic Church. Deze kunstwerken maken deel uit van de museumcollectie en met de verwachte opbrengst van verkoop van 20 miljoen US dollar zullen de slaapzalen van eerstejaars studenten worden verbeterd. De verkoop zou in strijd zijn met de intentie van de donateur van de kunstwerken. Meerdere onderwijsinstellingen in Amerika, zoals onder andere Fisk University in Nashville, Tennessee, Rockford College in Rockford, verkopen delen van hun kunstcollecties om geld te verzamelen voor het verbeteren van de campus.

Bron: [The Art Newspaper](#)

24 apr. Blockchainbedrijf wint rechtszaak tegen kunstenaar

Yuga Labs, een NFT blockchainbedrijf heeft zijn rechtszaak gewonnen tegen kunstenaar Ryder Ripps en zijn medewerker Jeremy Cahen. De rechtbank in Californië oordeelde dat Ripps inbreuk hadden gemaakt op het handelsmerk van Yuga Labs door versie van Bored Ape Yacht Club NFT's na te maken. De collectie van Ripps wordt volgens de rechter niet als artistieke expressie beschermd door het First Amendment. Ripps heeft te kwader trouw gehandeld met de bedoeling winst te maken en heeft opzettelijk geprobeerd de consumenten te misleiden met zijn collectie. Ripps maakte in 2022 de RR/BAYC NFT-collectie die bestaat uit duizenden apen die lijken op de NFT's van Yuga Labs. Alleen de NFT's van de apen van Ripps waren goedkoper dan die van Yuga Labs.

Bron: [Artnet News](#)

19 apr. Joodse erven in beroep om Guelph-schat

De erven van een groep van Joodse kunsthandelaars zijn opnieuw in beroep gegaan bij de Amerikaanse rechtbank tegen de verwerping van hun restitutieverzoek door de rechtbank. De erven claimen dat hun voorouders de Guelph-schat, met een huidige waarde van 250 miljoen US dollar, in 1935 onder de marktwaarde aan de Pruisische staat verkochten. Volgens de erven heeft deze koop plaatsgevonden onder leiding van Hermann Goering. De rechtbank had in augustus 2022 het verzoek verworpen wegens gebrek aan rechtsbevoegdheid.

Bron: [Artnet News](#)

13 apr. Nieuwe Italiaanse wet bestraft bekladden erfgoed

Een nieuwe Italiaanse wet moet het bekladden van cultureel erfgoed door klimaatactivisten tegengaan. Vandalen die monumenten en andere culturele locaties in Italië aanvallen kunnen nu strafrechtelijk worden vervolgd en een boete krijgen tussen de 10.000 en 60.000 euro

Bron: [Artnet News](#)

12 apr. Inbeslagname kunstwerken stichting Victor Vasarely

Agenten hebben meer dan 100 kunstwerken van Victor Vasarely in beslag genomen tijdens een inval bij de Michèle Vasarely Foundation die gewijd is aan het werk van deze kunstenaar. De inval en de inbeslagname zijn het gevolg van een lange juridische strijd tussen de erven van Vasarely erfgenamen en de stichting. De Franse rechter had de inval en inbeslagname bevolen. De exactie achtergrond van het juridisch conflict is onduidelijk. Het is alleen bekend dat het hoofd van de stichting, Michele Taburno-Vasarely, Victors voormalige schoondochter, een conflict heeft met Pierre Vasarely, Vasarely's kleinzoon, over de eigendom van honderden schilderijen.

Bron: [Artnet News](#)

Opmerkelijk

4 apr. Dronken museumbezoeker steelt duim van terracotta beeld

Een dronken bezoeker van het Franklin Institute in Philadelphia heeft bekend de duim te hebben gestolen van een beroemd Chinees Terracotta Warrior beeld. Hij brak de duim van het beeld af en nam het mee tijdens een feestje in het museum. De bezoeker, Michael Rohana genaamd, hangt een gevangenisstraf van maximaal 2 jaar boven het hoofd en een boete van 20.000 US dollar.

Bron: [Artnet News](#)

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u lid bent van de VKCR. Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen dan kunt u zich afmelden voor toekomstige nieuwsbrieven via [deze link](#), of door een email te sturen naar nieuws.vkcr@gmail.com. Vragen, aanbevelingen, evenementen en opmerkingen kunnen gericht worden aan Laurens Kasteleijn en Marilix Beernink, namens de redactie.